

Departament Prawny

Znak sprawy: \$ZnakSprawy

Panie i Panowie Dyrektorzy
komórek organizacyjnych
Ministerstwa Infrastruktury*Szanowni Państwo,*

w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. zmieniającej ustawę o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1768, zwaną dalej: „ustawą nowelizującą”), Departament Prawny informuje, że na mocy powyższej nowelizacji umożliwiono potrącanie należności z tytułu nałożonych kar umownych z wynagrodzenia wykonawcy lub zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

- 1) Z dniem 24 sierpnia 2022 r. na podstawie art. 10 ustawy nowelizującej uchylony został art. 15r¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2021 r. poz. 2095, z późn. zm., dalej: „ustawa COVID-19”). Wspomniany powyżej art. 15r¹ ustawy COVID-19 zawieszal na czas obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni, możliwość dokonywania potrąceń kar umownych z wynagrodzenia wykonawcy lub też lub z innych jego wierzytelności, w tym także z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, o ile zdarzenie, w związku z którym zastrzeżono karę, nastąpiło w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Brzmienie uchylonego art. 15r¹ ustawy COVID-19:

„1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni, zamawiający nie może potrącić kary umownej zastrzeżonej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, o której mowa w art. 15r ust. 1, z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także nie może dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania tej umowy, o ile zdarzenie, w związku z którym zastrzeżono tę karę, nastąpiło w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

2. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego w związku z COVID-19, i przez 90 dni od dnia odwołania stanu, który obowiązywał jako ostatni, bieg terminu przedawnienia roszczenia zamawiającego, o którym mowa w ust. 1, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu. Upływ terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym, może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 120 dni od dnia odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

3. W przypadku gdy termin ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy upływa w okresie, o którym mowa w ust. 1, zamawiający nie może dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia, o którym mowa w tym przepisie, o ile wykonawca, na 14 dni przed upływem ważności tego zabezpieczenia, każdorazowo przedłuży jego ważność lub wnieśli nowe zabezpieczenie, którego warunki zostaną zaakceptowane przez zamawiającego.

4. W przypadku gdy termin ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy upływa w okresie między 91. a 119. dniem po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, termin ważności tego zabezpieczenia przedłuża się, z mocy prawa, do 120. dnia po dniu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w związku z COVID-19.

5. Obliczając terminy, o których mowa w ust. 1-4, dzień odwołania ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii w związku z COVID-19 wlicza się do tych terminów.”

- 2) Jednocześnie uchylając art. 15r¹ ustawy COVID-19 ustawodawca w art. 32 ustawy nowelizującej wprowadził szczegółową regulację określającą harmonogram dopuszczalności dokonywania potrąceń oraz związaną z nim kwestię terminów przedawnienia roszczeń i ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w oparciu o moment powstania zdarzenia, z którym związane jest nałożenie kary umownej.

Art. 32 ustawy nowelizującej:

„1. W przypadku roszczeń, których dochodzenie zostało ograniczone na podstawie art. 15r¹ ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10 i które dotyczyły zdarzeń powstałych:

1) do dnia 31 grudnia 2020 r., zamawiający może dokonać potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 października 2022 r.;

2) w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r., zamawiający może dokonać potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2023 r.;

3) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zamawiający może dokonać potrącenia z wynagrodzenia wykonawcy lub z innych jego wierzytelności, a także dochodzić zaspokojenia z zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 kwietnia 2023 r.

2. Terminy przedawnienia roszczeń, o których mowa w art. 15r¹ ust. 1 ustawy zmienianej w art. 10, których bieg nie rozpoczął się do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, a rozpoczęty uległ zawieszeniu do tego dnia, odpowiednio rozpoczynają swój bieg albo bieżą nadal w przypadku, o którym mowa w:

1) ust. 1 pkt 1, od dnia 1 października 2022 r.,

2) ust. 1 pkt 2, od dnia 1 stycznia 2023 r.,

3) ust. 1 pkt 3, od dnia 1 kwietnia 2023 r.

- z tym że upływ terminu przedawnienia może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 30 dni od dnia, w którym zawieszony termin rozpoczął swój bieg.

3. W przypadku gdy termin ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy upływa w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia:

1) 13 października 2022 r., w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1,

2) 13 stycznia 2023 r., w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,

3) 13 kwietnia 2023 r., w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3

- zamawiający może dochodzić zaspokojenia z tego zabezpieczenia jeszcze przed upływem terminów wskazanych odpowiednio w ust. 1 pkt 1-3, chyba że wykonawca, na 14 dni przed upływem ważności zabezpieczenia, każdorazowo przedłuży jego ważność lub wniesie nowe zabezpieczenie, którego warunki zostaną zaakceptowane przez zamawiającego.”

3) W związku z powyższym, w przypadku zdarzeń uzasadniających nałożenie kary umownej powstałych do dnia 24 sierpnia 2022 r. zastosowanie znajdzie szczegółowa regulacja zawarta w art. 32 ustawy nowelizującej, określająca harmonogram dopuszczalności dokonywania potrąceń oraz związaną z nim kwestię terminów przedawnienia roszczeń i ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Natomiast w sytuacji, gdy dane zdarzenie uzasadniające nałożenie kary umownej wystąpiło po dniu 25 sierpnia 2022 r., ponownie dopuszczalna stała się możliwość bieżącego potrącenia należności z tytułu nałożonej kary zarówno z wynagrodzenia wykonawcy jak też z zabezpieczania należytego wykonania umowy. Dla takich przypadków ustawodawca nie wprowadził dodatkowych modyfikacji lub ograniczeń w zakresie uprawnienia przysługującego Zamawiającemu.

4) DP wskazuje na konieczność uwzględnienia przedstawionych zmian w przepisach prawa w ramach bieżącej kontroli prawidłowej realizacji umów prowadzonej przez komórki organizacyjne MI.

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Marcin Przychodzki

Rozdzielnik:

1. Gabinet Polityczny,
2. Biuro Ministra,
3. Biuro Komunikacji,
4. Biuro Administracyjno-Finansowe,
5. Departament Budżetu,
6. Departament Dróg Publicznych,
7. Departament Edukacji Morskiej,
8. Departament Gospodarki Morskiej,
9. Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej,
10. Departament Orzecznictwa i Kontroli Gospodarowania Wodami,
11. Departament Kolejnictwa,
12. Departament Kontroli,
13. Departament Lotnictwa,
14. Departament Prawny,
15. Departament Strategii Transportu,
16. Departament Transportu Drogowego,
17. Departament Współpracy Międzynarodowej,
18. Główna Biblioteka Komunikacyjna,
19. Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych,
20. Sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.